

בש"פ 6244/19 - מאיר ניסן נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

בש"פ 6244/19

לפני: כבוד השופט י' וילנר

העורר: מאיר ניסן

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

ערר על החלטת בית המשפט המחוזי מרכז-לוד מיום
19.9.2019 במ"ת 42677-04-19, שניתן על ידי כב'
השופט ע' דרויאן-גמליאל

תאריך הישיבה: כ"ו באלול התשע"ט (26.9.2019)

בשם העורר: עו"ד צביקה ביניש

בשם המשיבה: עו"ד נורית הרצמן; עו"ד יוני חדד

החלטה

1. בפני ערר על החלטת בית המשפט המחוזי מרכז-לוד (כב' השופט ע' דרויאן-גמליאל) במ"ת 42677-04-19 מיום 19.9.2019, בגדרו נדחתה בקשת העורר לעיון חוזר בהחלטה לעצרו עד תום ההליכים הפליליים נגדו.

רקע

2. העורר הוא אחד הנאשמים ב"פרשת טלגראס", במסגרתה הוגשו כתבי אישום נגד עשרות נאשמים שעל-פי הנטען לקחו חלק ברשת מאורגנת שפעלה על בסיס תוכנת המסרים העברת המסרים "טלגרם". מכתבי האישום שהוגשו עולה כי הארגון פיתח וניהל תשתית טכנולוגית לביצוע סחר, הפצה ותיווך בסמים בהיקף עצום לצד פעילויות מאורגנות נוספות (לפירוט נוסף על אודות הפרשה ראו החלטתו של השופט י' עמיתשניתנה לפני ימים אחדים: בש"פ 5718/19 מישל נ' מדינת ישראל(23.9.2019)).

3. העורר, שעל-פי כתב האישום שימש כמתכנת בכיר בארגון (ביחד עם נאשמים נוספים) היה אמון על פיתוח בוטים וייעול מערכת הטלגראס, וסייע בתקלות טכניות שנגעו לתפעול השירות בה. בהתאם לכך, הואשם העורר בעבירות של תיווך בסחר בסמים מסוכנים במסגרת ארגון פשיעה (ריבוי עבירות); עסקה אחרת בסמים מסוכנים במסגרת ארגון פשיעה (ריבוי עבירות); שיבוש מהלכי משפט במסגרת ארגון פשיעה; הדחת קטין לסמים מסוכנים במסגרת ארגון פשיעה (ריבוי עבירות); הלבנת הון במסגרת ארגון פשיעה; ושימוש בעורמה, מרמה ותחבולה בכוונה להתחמק ממס במסגרת ארגון הפשיעה.

4. בד בבד עם הגשת כתב האישום הוגשה בקשה לעצור את העורר עד תום ההליכים המשפטיים נגדו. ביום 14.5.2019 הסכימו הצדדים לקיומן של ראיות לכאורה ועילת מעצר, ונחלקו בדבר האפשרות לשחרר את העורר לחלופת מעצר.

5. המדינה טענה כי לנוכח תפקידו של העורר כמתכנת הבכיר ביותר בטלגראס והידע הטכנולוגי הרב שלו – המסוכנות הנשקפת ממנו גבוהה, ויש לעצרו עד תום ההליכים נגדו. עוד נטען כי חלקו המשמעותי בשיבוש הליכי המשפט והקשר שקיים עם בכירים בארגון אינם מאפשרים שחרור לחלופת מעצר. כן נטען כי המפקחים המוצעים אינם מתאימים לפיקוח על העורר.

6. העורר טען כי בשל מצבו הבריאותי והנפשי הקשה וכן לנוכח תסקיר המעצר בעניינו יש לשחררו לחלופת המעצר המוצעת על-ידו. עוד נטען כי תפקידו בטלגראס התבצע "מאחורי המקלדת" בלבד, וכי נאשמים אחרים בפרשה שוחררו לחלופת מעצר, וכי גם באלה יש כדי להצדיק את שחרורו.

ההחלטה הראשונה של בית המשפט המחוזי

7. בהחלטה מיום 20.6.2019 קיבל בית המשפט המחוזי (כב' השופטת נ' בכור) את בקשת המדינה, והורה על מעצרו של העורר עד לתום ההליכים המשפטיים נגדו (להלן: ההחלטה הראשונה). בהחלטה זו נקבע כי מאחר שטלגראס התנהלה ונוהלה באמצעות אפליקציה, ישנה מסוכנות מוגברת בעניינם של מתכנתי הארגון, וקיים חשש כי באמצעות גישה לאינטרנט יחזרו הנאשמים המתכנתים למעורבות בטלגראס ויהוו פקטור משמעותי בהחייאת הארגון. עוד נקבע כי קיים קושי בחסימת כל גישה לרשת האינטרנט בימינו. בית המשפט המחוזי קבע עוד כי העורר היה מתכנת בכיר בארגון ובעל תפקיד משמעותי, כי הוא היה אחראי על פיתוח ותחזוק שוטף של בוטים הנמצאים בליבת הארגון וכי הוא היה חבר בקבוצת הניהול הגבוה בטלגראס.

8. בית המשפט המחוזי הוסיף וקבע כי היכולת לתת אמון בעורר מוגבלת אף לנוכח ההיבטים השליליים העולים

מתסקיר המעצר וחוסר ההתאמה של המפקחים המוצעים לתפקיד הפיקוח. בית המשפט המחוזי אף הבחין בין העורר לבין נאשמים אחרים בפרשה אשר שוחררו לחלופת מעצר, וקבע כי אין ללמוד מעניינם לעניינו של העורר.

9. עוד נקבע בהחלטה הראשונה כי על-אף מצבו הבריאותי והנפשי של העורר, וחרף העובדה שההליכים בפרשה זו צפויים להיות ארוכים, לא ניתן לשחררו ממעצר בשלב זה, וזאת לנוכח הנימוקים שלעיל.

10. לבסוף קבע בית המשפט המחוזי בהחלטתו הראשונה כי "במקרה בו היה ניתן לשבש את הקליטה האינטרנטית והסלולרית במקום הפיקוח המוצע, וכן לאתר מפקחים מתאימים, ניתן היה לשקול המשך מעצרו של [העורר] בפיקוח אלקטרוני, וזאת לאור מצבו הבריאותי והנפשי, עברו הפלילי הדל והעובדה כי לא נשקפת ממנו מסוכנות לפגיעה פיזית או נפשית באדם אחר, למצער באופן ישיר ומיידי".

11. לאחר מתן ההחלטה הראשונה, ביקש העורר להפנות את עניינו לשירות המבחן פעם נוספת כדי לבחון את התאמתם של מפקחים נוספים שהוצעו, וכן את אפשרות מעצרו בפיקוח אלקטרוני. בית המשפט המחוזי נעתר לבקשתו. בתסקיר המשלים מיום 23.7.2019 צוין כי שני המפקחים הנוספים נמצאו מתאימים למשימת הפיקוח, וצוין כי אין מניעה להורות על המשך מעצרו של העורר בפיקוח אלקטרוני ולחלופין להסתפק בשחרורו בתנאים מגבילים בפיקוחם הצמוד של המפקחים שנמצאו מתאימים.

12. בהמשך לכך, הגיש העורר בקשה לעיון חוזר בהחלטתו הראשונה של בית המשפט המחוזי, וטען כי משנמצאו מפקחים ראויים, והורי העורר מסכימים לניתוק מקום הפיקוח מרשת האינטרנט ולהימנע מהכנסת מכשירים סלולריים בעלי אפשרות חיבור לרשת האינטרנט למקום הפיקוח – יש להורות על מעצרו בפיקוח אלקטרוני. העורר שב על טענותיו בעניין מעמדו ותפקידו בארגון, מצבו הנפשי, קשייו הייחודיים במעצר וצפי הימשכות ההליכים בתיק.

ההחלטה בבקשה לעיון חוזר

13. בהחלטתו מיום 19.9.2019 דחה בית המשפט המחוזי (כב' השופט ע' דרויאן-גמליאל) את הבקשה לעיון חוזר בהחלטה הראשונה (להלן: ההחלטה בבקשה לעיון חוזר). בית המשפט המחוזי קבע כי העורר לא עמד בתנאים שנקבעו בסיפא של ההחלטה הראשונה, שכן לא ניתן לשבש או למסך את החיבור לרשת האינטרנט במקום הפיקוח. משכך, נקבע כי מעצר בפיקוח אלקטרוני אינו יכול לאיין את מסוכנותו של העורר, וזאת חרף התאמתם של המפקחים החדשים שהוצעו.

הערר דן נסב על החלטתו זו של בית המשפט המחוזי.

הערר דן

14. בעררו שב העורר על טענותיו בפני בית המשפט המחוזי. בתוך כך, נטען כי בית המשפט המחוזי לא הבחין בין תפקידו הטכני של העורר כמתכנת לבין תפקידם של הנאשמים שהיו בדרג הניהולי בארגון. עוד נטען כי בית המשפט

המחוזי התעלם מהתסקירים החיוביים בעניינו של העורר וממצבו הבריאותי.

העורר הוסיף כי שימוש במשבש תדרים לשם שיבוש החיבור לרשת האינטרנטית אסור על-פי חוק, ורק מטעם זה הוא אינו יכול לקיים את התנאי שנקבע בהחלטה הראשונה של בית המשפט המחוזי. הפתרון הראוי במצב דברים זה, כך נטען, הוא הרחקה מוחלטת של העורר ממכשירים שניתן לחברם לרשת האינטרנט, החלפת כלל הסיסמאות ונעילת מכשירי הטלפון והמחשבים של בני הבית. כל זאת, כך נטען, בדומה לקביעותיה של השופטת ד' ברק-ארזבבש"פ 4267/19 פלוני נ' מדינת ישראל (10.7.2019), אשר דנה בעניינו של נאשם אחר בפרשה (להלן: עניין פלוני).

15. המדינה מתנגדת לקבלת הערר, ובדיון שנערך בפניי סמכה ידיה על החלטתו של בית המשפט המחוזי, וטענה כי לא ניתן לאיין את מסוכנותו של העורר באמצעות מעצר בפיקוח אלקטרוני. בתוך כך נטען כי יש לאבחן בין מסוכנותו של הנאשם שעניינו נדון בעניין פלוני, לבין מסוכנותו של העורר, וכי לנוכח הידע הטכנולוגי הרב של העורר ויכולותיו הגבוהות בתחום זה, יש חשש שהוא יוכל להתגבר גם על משוכות טכנולוגיות אשר נקבעו בעניין פלוני.

דיון והכרעה

16. לאחר העיון בערר ובנספחים, ולאחר ששמעתי את טענות הצדדים בדיון שנערך לפניי, הגעתי לכלל מסקנה כי דין הערר להידחות.

17. בפתח הדברים יודגש כי קביעותיו הלכאוריות של בית המשפט המחוזי בהחלטה הראשונה בעניין מעמדו ופעילותו של העורר בטלגראם וכן הקביעות הנוספות בעניין התשתית העובדתית הלכאורית בעניינו של העורר הפכו חלוטות זה מכבר, ועל-כן דין טענות העורר ביחס לקביעות אלה להידחות. משכך, קביעות אלה אף ישמשו כתשתית העובדתית להחלטתי.

18. ההחלטה עליה משיג העורר היא ההחלטה שלא לעיין מחדש בהחלטה הראשונה. סעיף 52 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996, קובע כי עיון חוזר בהחלטה בעניין הנוגע למעצר, לשחרור או להפרת תנאי השחרור בערובה, "עשה רק אם" נתגלו עובדות חדשות, נשתנו נסיבות או עבר זמן ניכר מעת מתן ההחלטה". מכאן, כי המסגרת הדיונית של עיון חוזר בהחלטת מעצר לא נועדה לשמש "מסלול עוקף" לפתיחה מחודשת של החלטת המעצר הקודמת. המבקש מבית המשפט לעיין פעם נוספת בהחלטה שניתנה על-ידו בטרם שחלף זמן ניכר, נדרש להוכיח כי קיים מידע מהותי ומשמעותי אשר לו היה ידוע בעת שניתנה ההחלטה הקודמת, היה בכך כדי להביא לשינוי ההחלטה (בש"פ 966/16 זידאן נ' מדינת ישראל, פסקה 7 (28.2.2016); בש"פ 9437/17 מדינת ישראל נ' פלוני, פסקה 11 (6.12.2017); בש"פ 9434/17 אלנבי נ' מדינת ישראל (10.12.2017)).

19. בעניינינו, על-אף שבפרק הזמן שחלף בין שתי ההחלטות נערך תסקיר מבחן נוסף אשר מצא את המפקחים הנוספים המוצעים מתאימים לפיקוח על העורר, נקבע כי לא חל שינוי נסיבות המצדיק שינוי של ההחלטה הראשונה. בית המשפט המחוזי בהחלטתו לדחות את הבקשה לעיון חוזר קבע כי מאחר שלא ניתן לשבש את החיבור לרשת האינטרנט במקום הפיקוח, בשלב זה עדיין לא ניתן לאיין את מסוכנותו של העורר. לא מצאתי להתערב בקביעתו זו של בית המשפט המחוזי, וזאת לנוכח מעמדו של העורר בארגון, כפי שנקבע בהחלטתו הראשונה של בית המשפט המחוזי,

ולנוכח יכולותיו הטכנולוגיות הגבוהות. אכן, מניעת החיבור לרשת האינטרנט היא תנאי המצוי בלב האפשרות לאיין את מסוכנותו של העורר. בהקשר זה אעיר כי מקובלות עלי טענות המשיבה בעניין האבחנה שיש לערוך בין העורר לבין הנאשם שעניינו נדון בעניין פלוני.

20. מצבו הרפואי והנפשי של העורר נלקח אף הוא בחשבון בהחלטותיו של בית המשפט המחוזי, ומובן כי ככל שיהיה שינוי נסיבות בהקשר זה המצדיק בחינה מחדש של ההחלטות, תהיה פתוחה בפני העורר האפשרות להגשה של בקשה נוספת לעיון חוזר בהחלטת המעצר.

סוף דבר: הערר נדחה.

ניתנה היום, כ"ו באלול התשע"ט (26.9.2019).

ש ו פ ט ת
